

Twée jaar college

EEN TUSSENTIJDSE EVALUATIE

INHOUDSOPGAVE

INTRODUCTIE	3
Leeswijzer	3
PROGRAMMA 1: RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	5
Woningbouw	5
Verkeer en Mobiliteit	6
Stikstof en (vlieg)geluid	7
Grondexploitaties zoveel mogelijke positief.....	7
Een sterke economie voor vitale dorpen.....	7
RECreatie en toerisme	9
Duurzaamheid en Energietransitie	9
PROGRAMMA 2: RUIMTELIJK BEHEER	11
Afvalinzameling	11
Klimaatadaptatie	11
Beheer openbare ruimte	11
Verkeer en mobiliteit.....	12
Voorzieningen (nautische) recreatie voor inwoners en toeristen	13
PROGRAMMA 3: SOCIAAL DOMEIN	14
Opstellen lokale preventie agenda	14
Jeugdhulp	14
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	15
Arbeidsmarkt/ Inkomen/ Participatiewet	16
Versterken sociale samenhang via Integrale Kindcentra	16
Een actief en verbindend verenigingsleven.....	17
Zwembad De Wel	17
PROGRAMMA 4: BESTUUR EN DIENSTVERLENING	18
Dienstverlening en loketten	18
Dorpsraden.....	18
Openbare orde en veiligheid	18
PROGRAMMA 5: BEDRIJFSVOERING	20
Bedrijfsondersteuning	20
PROGRAMMA 6: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	21
EXTRA UITGEVOERD	22
ACTUELE ONTWIKKELINGEN	26

INTRODUCTIE

LEESWIJZER

We zijn halverwege de raadsperiode. Een goed moment om de balans op te maken.

Voor het opmaken van deze balans nemen we het collegeprogramma 2022 – 2026: ‘Met lef uitvoeren’ als uitgangspunt. Dit collegeprogramma is door het college bij haar aantreden opgesteld. Hierin staat vermeld waar wij als college mee aan de slag gingen en wat we willen bereiken. Wat hebben wij nu, halverwege deze raadsperiode opgepakt en wat is tot nu toe bereikt? Wat loopt goed en waarop willen wij in de tweede helft van deze raadsperiode meer nadruk leggen?

Naast dat een tussentijdse evaluatie een reflectie is op het handelen en succes van een college is het ook een reflectie op het handelen van een gemeenteraad. In veel gevallen hebben zij de besluiten genomen die een en ander ‘mogelijk maakten’. Niet alleen is het collegeprogramma gebaseerd op het coalitieakkoord ‘Aan de slag met Nieuwkoop’, het is de gemeenteraad die het college in staat stelt om zaken uit te voeren. Zonder besluiten van een gemeenteraad kan een college weinig.

Daarnaast zegt een tussentijdse evaluatie iets over het functioneren van de ambtelijke organisatie van een gemeente. Zij bereiden besluiten voor en adviseren het college over de ontwikkelingen. Tenslotte geeft een tussentijdse evaluatie ook een beeld van de externe ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar. Een gemeente dient zich te verhouden tot maatschappelijke ontwikkelingen, een verschuivend politiek landschap binnen de waterschappen, provincies, het Rijk en zelfs Europa én de veranderende wet- en regelgeving.

Al deze zaken en ontwikkelingen komen samen in deze evaluatie waarin we de dagelijkse werkelijkheid van de gemeente als een transparante folie over de plannen uit het collegeprogramma leggen.

Collegeprogramma 2022 – 2026

Deze tussentijdse evaluatie is opgebouwd zoals het collegeprogramma 2022-2026. Alle punten uit de tabellen in ‘uitwerking per programma’ zijn overgenomen en voor een makkelijke vergelijking is ook dezelfde volgorde aangehouden.

Evaluatie

Per onderwerp uit het collegeprogramma geven we de status aan. We hanteren daarbij de volgende statussen:

Afgerond

De inspanning is geleverd en/of het doel is bereikt.

Doorlopend

Hieraan wordt blijvend gewerkt.

Lopend

Werken we momenteel aan, het gewenste eindresultaat is (nog) niet bereikt.

Nog niet gestart, dit is volgens planning

Staat in het collegeprogramma met een uitvoeringsdatum later deze raadsperiode.

Nog niet gestart

Verdient extra aandacht. Dit had volgens de planning al moeten lopen.

Niet meer doen

Was weliswaar gepland, maar door veranderde omstandigheden is besloten dit onderwerp niet op te pakken (in deze raadsperiode).

Ook hier is bewust gekozen voor een duidelijk overzicht. Voor alle groene onderwerpen (klaar of loopt volgens planning) zijn geen aanvullende teksten toegevoegd. Voor de oranje onderwerpen is tekst toegevoegd met een verklaring waarom dit nog niet loopt. Ook staat hier wat de verwachtingen zijn voor de rest van de raadsperiode. Voor de rode onderwerpen is tekst toegevoegd waarin we de veranderde omstandigheden en de gemaakte keuze toelichten.

Extra uitgevoerd

Veranderende omstandigheden zijn soms aanleiding voor een gemeentebestuur om andere keuzes te maken dan bedacht in het collegeprogramma. Niet alleen zijn dit keuzes om voorgenomen zaken niet meer te doen. Ook kan het zijn dat bepaalde onderwerpen die niet op de planning stonden juist wel worden opgepakt.

Extra activiteiten zijn niet altijd het gevolg van een keuze van het gemeentebestuur. Een wetwijziging, een grote brand, acute situatie('s) met vluchtelingen of een extra verkiezing zijn voorbeelden van onvoorziene omstandigheden die extra capaciteit van de ambtelijke organisatie vragen en aandacht van het gemeentebestuur. Een aantal van deze extra zaken met een grotere impact op de capaciteit van de organisatie zijn in een apart hoofdstuk voor u toegevoegd.

Actuele ontwikkelingen

Tot slot beschrijven we enkele actuele ontwikkelingen en trends. Deze zijn niet altijd direct van invloed op de keuzes die het gemeentebestuur maakt over het al dan niet uitvoeren van bepaalde activiteiten. Ze zijn wel van invloed op de capaciteit van onze organisatie. Krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat het niet lukt niet iedere vacature snel in te vullen. En een maatschappelijke beweging van assertiviteit naar baatzucht, leidt tot complexere participatietrajecten en langere procedures.

Moment van opname

De peildatum voor deze tussentijdse evaluatie is 1 juli 2024. Goed om dat bij het lezen in gedachten te houden.

PROGRAMMA 1: RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

WONINGBOUW

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	De bouwopgave van 1.900 woningen tot 2030 concreet vertalen naar een opgave per jaar, gebaseerd op het doelgroepenbeleid, verdeeld over de kernen en minimaal 45% sociaal.	
	'Harde' bouwplannen starten, geprioriteerd naar realistisch en kansrijk.	
	Deze collegeperiode de 'zachte' plannen omzetten naar 'harde' plannen; hierbij prioriteren op volume en kansrijkheid.	
	We werken door aan zachte planvoorraad voor woningbouw en bespreken dit met partneroverheden.	
	We stellen een Woonzorgvisie op.	
	We maken wonen met (24 uren) zorgconcepten mogelijk binnen de gemeentelijke woningbouwprojecten.	
	We brengen instrumenten in kaart om woningen financieel bereikbaar te maken voor specifieke doelgroepen.	
	We zetten creatieve woonvormen in (bijvoorbeeld flexwoningen) voor verschillende doelgroepen	
	We maken het pre-mantelzorgbeleid geschikt voor jongeren (kind-ouder).	
	We onderzoeken mogelijkheden voor erf-wonen en verruimen waar mogelijk regels en beleid om erf-wonen mogelijk te maken bij (voormalig) agrarische bedrijven.	
	We realiseren huisvesting voor vluchtelingen uit Oekraïne die geschikt zijn voor de langere termijn.	
	We maken meerjarige prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.	
	Binnen de regionale afspraken over sociale huurwoningen, zetten we in op lokaal maatwerk.	
	We maken afspraken met de woningcorporaties om de huurwoningen van Vestia te behouden in de sociale woningvoorraad.	
	Doorstroming op de woonmarkt willen we stimuleren met behulp van een doorstroomcoach (de rol van de doorstroomcoach wordt uitgewerkt).	
	We inventariseren scenario's voor de aanwijspcedure voor gemeentelijke monumenten en passen deze zo nodig aan.	
	Met het omgevingsplan voor onze gemeente maken we meer kleine aanpassingen en initiatieven (als aanbouwen, uitbouwen, dakkapellen en veranda's) vergunningvrij.	*1

*1 Door het meerdere keren uitstellen van de landelijke invoering van de omgevingswet is dit nog niet opgepakt. Binnen de organisatie is inmiddels een team gestart met het omzetten van het tijdelijk deel omgevingsplan naar een volwaardig omgevingsplan. Dit tijdelijk deel bestaat uit alle bestemmingsplannen van de gemeente, een grote set aan rijksregels en lokale verordeningen. Dit proces bevindt zich in de beginfase, de (eerste) thematische herziening start 2025/2026. Het omzetten van het tijdelijk deel naar een

volwaardig omgevingsplan is een omvangrijk proces en kost daardoor veel tijd. Gemeenten hebben hier dan ook de tijd voor tot 1 januari 2032

VERKEER EN MOBILITEIT

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Bij nieuwe woonwijken meten we het effect van de te verwachte mobiliteitsvraag. Uitgangspunt is de verkeersveiligheid van bestaande wijken behouden.	
	Bij nieuwe woonwijken, als uit verkeersonderzoek blijkt dat dit nodig is, brengen we alternatieve ontsluitingen in kaart met mogelijke financieringsvormen.	
	We zetten de lobby voort voor een snelle, hoogwaardige buslijn tussen station Alphen aan den Rijn en busstation Uithoorn	
	We bespreken met de regio en provincie de mogelijkheden voor het plaatsen van HUB's langs de N231	
	We bespreken de mogelijkheden voor Mobility as a Service, al dan niet vanuit de HUB's en voor alternatieve OV-lijnen	
	We bespreken met de OV-aanbieder en de provincie Zuid-Holland mogelijkheden om het bereik tussen de dorpen onderling te verbeteren.	
	We zetten in op laagdrempelige initiatieven zoals de Buurtbus ter aanvulling op het reguliere OV	

Wethouder Ines de Ridder

o.a. ruimtelijke ontwikkeling, wonen, natuur & landschap en energietransitie

Ik ben trots op de resultaten die we tot nog toe hebben geboekt op de onderwerpen zoals ze in het collegeprogramma staan en de beloftes die we nu, halverwege de rit, al hebben ingelost. Een paar zaken wil ik hier uitlichten. Niet alleen hebben wij de koers voor 2040 met elkaar vastgesteld, maar is het ons ook gelukt een aantal woningbouwprojecten een stap verder te brengen. Op een aantal locaties in diverse dorpen wordt er inmiddels gebouwd. Mooie ontwikkelingen in deze tijd van tekort aan betaalbare woningen. Nog niet genoeg, maar we zijn dagelijks bezig, met het Rijk, de provincie, woningcorporaties en ontwikkelaars om op alle projecten de voortgang vast te houden en waar mogelijk te versnellen.

In onze gemeente is inmiddels een beleidskader voor zonnevelden is vastgesteld. Hiermee zetten we de volgende stap naar de realisatie van ons RES-bod uit 2021 aan de provincie. Een mooie prestatie in een steeds ingewikkelder traject naar grootschalige opwek van duurzame energie.

Tenslotte ben ik erg enthousiast over de rol van gemeente Nieuwkoop in het borgen van het Fieldlab Groene Hart in het Programma Landelijk gebied Zuid-Holland. In dit Fieldlab werken wij met veel partijen samen, waaronder drie provincies (Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht), om de melkveehouderij versneld te verduurzamen door het uitvoeren van pilots en het delen van kennis. Recentelijk nog heeft het Rijk besloten deze initiatieven met ruim 17 miljoen euro te ondersteunen.

Vooruitkijkend naar de tweede helft van deze bestuurstermijn kijk ik uit naar onze inzet voor de nadere uitwerking van Programma Landelijk Gebied (ZHPLG). Op naar concrete stappen met woningcorporaties voor doorstroming op de woningmarkt en een afwegingskader voor particuliere bouwinitiatieven.

STIKSTOF EN (VLIEG)GELUID

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We zetten de 'Gebiedsgerichte aanpak Nieuwkoopse Plassen' voort, onder andere ook via de NOVEX Groene Hart.	
	We stellen een integrale visie op voor het landelijk gebied dat perspectief biedt aan de agrarische ondernemers.	*1
	We reageren tegen de extra aanliegroute over het Groene Hart en vragen blijvend aandacht dat ontwikkelingen in ons gebied mogelijk blijven. Hierin trekken we op met het Cluster Groene Hart en Holland Rijnland.	

- *1 Dit valt samen met het NPLG / ZHPLG traject. Vanuit deze kaders volgt lokaal beleid indien nodig. Het is niet wenselijk een eigen, mogelijk afwijkende, visie op te stellen vooruitlopend op de provinciale en landelijke afspraken. Wel is ondertussen de samenwerking met de lokale agrariërs geoptimaliseerd en werken we samen in de Fieldlab.

GRONDEXPLOITATIES ZOVEEL MOGELIJKE POSITIEF

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Nieuw te vormen grondexploitaties tonen over het geheel een positief resultaat. Als dit toch niet lijkt te lukken, leggen we via een dilemmanota keuzes voor aan de gemeenteraad om dit wel voor elkaar te krijgen.	
	We stellen een Nota bovenwijkse voorzieningen op en richten vanuit deze nota een Fonds Bovenwijkse Voorzieningen in voor particuliere bouwinitiatieven.	*1
	In lijn met de actualisatie van de grondexploitaties, sluiten we de grondexploitatie Noordse Buurt.	

- *1 Dit is nog niet gestart omdat de gemeente op dit moment alleen eigen grondposities ontwikkeld. Het hanteren van een actief grondbeleid impliceert dat de gemeente zelf de rol van ontwikkelaar op zich neemt (behoudens het bouwen van woningen). Kosten voor voorzieningen ontwikkeld binnen de projecten komen dan ten laste van de grondexploitatie van het betreffende project en bovenwijkse voorzieningen worden zoveel mogelijk gedekt met de positieve resultaten van onze grondexploitaties. In voorkomende gevallen van ontwikkelingen van derden worden nu afspraken gemaakt in de anterieure overeenkomsten. Naar verwachting volgt de 2^e helft van 2024 informatie hierover naar de gemeenteraad.

EEN STERKE ECONOMIE VOOR VITALE DORPEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We stellen een nieuwe economische actieagenda op.	

	We zorgen voor aantrekkelijke, groene, slim ingerichte openbare ruimten in en rond de dorpscentra, waaronder Ter Aar en Nieuwveen. We reserveren hier budget voor.	
	We ontwikkelen het centrum van Nieuwkoop door tot toeristisch (water)centrum en een aangename verblijfsplek voor inwoners.	
	We bepalen wat nodig is voor een aanvullende parkeervoorziening in het centrum van Nieuwkoop (Achterweg). We doen dit in nadrukkelijke samenwerking met stakeholders en in uitvoering met het centrumplan.	
	Op basis van uitvoeringsmogelijkheden voor het centrum van Ter Aar maken we een scenariokeuze in 2023. De ontwikkeling van De Vlinderlocatie heeft hierbij prioriteit.	
	De centrummanager blijven we inzetten met de focus op uitvoering en gekoppeld aan de realisatie van de centrumplannen.	
	We stimuleren ondernemers om de bedrijventerreinen te revitaliseren.	
	We voeren een behoefte onderzoek uit naar uitbreiding van de bedrijventerreinen (na revitalisering en intensivering), met aandacht voor energiec capaciteit.	
	We stellen een kader op voor invulling 'lege' plekken/achterlaat plekken op bedrijventerreinen.	*1
	Het beleid voor concentratiegebieden glastuinbouw verruimen we, zodat op basis van maatwerk tijdelijke woonvormen worden toegestaan.	
	Op basis van een visie op maatwerkgebieden glastuinbouw ontwikkelen we een perspectief kader.	
	We stellen een visie op voor de landbouwsector met een focus op extensieve veehouderij en een aanvullend verdienmodel.	*2
	Met onze ondernemers gaan we in gesprek over de nieuwe economie (economie van de toekomst).	
	Op basis van twee pilots onderzoeken we de mogelijkheden van flexwonen voor arbeidsmigranten.	*3
	We stellen het beleidskader huisvesting arbeidsmigranten op (en vast).	
	We inventariseren scenario's voor de aanwijsprocedure voor gemeentelijke monumenten en passen deze zo nodig aan.	
	Met het omgevingsplan voor onze gemeente maken we meer kleine aanpassingen en initiatieven (als aanbouwen, uitbouwen, dakkapellen en veranda's) vergunning vrij.	

*1 In Nieuwkoop is geen sprake van 'lege' plekken/achterlaatplekken. Dit wordt bevestigd door het in 2023 uitgevoerde STECrapport ten behoeve van de regionale strategie bedrijventerreinen. Achterlaat plekken worden ingevuld volgens de kaders in onze omgevingsplannen en in lijn met de regionale strategie bedrijventerreinen.

*2 Het opstellen van een dergelijke visie is onwenselijk zolang het Landelijk Programma Landelijk Gebied (NPL) en het hieraan gerelateerd Provinciale Programma Landelijke Gebied (ZH-PLG) nog in ontwikkeling zijn.
Een lokale visie kan hier slechts op aansluiten/ inspelen indien deze programma's voldoende uitgekristalliseerd zijn.
Wel is ondertussen de samenwerking met de lokale agrariërs geoptimaliseerd en werken we samen in de Fieldlab Groene Hart.

*3 Er wordt gewerkt aan het beleid m.b.t. huisvesting van arbeidsmigranten. De eerder met de raad gedeelde insteek van dat beleid zal zijn eerst 'de basis op orde' te brengen volgens het gepresenteerde stappenplan van BMC. Nadat de basis op orde is kijken we naar de wenselijkheid

van nieuwe huisvestingslocaties, zoals bijvoorbeeld de pilots m.b.t. de huisvesting van arbeidsmigranten en tijdelijke woonvormen.

RECREATIE EN TOERISME

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We inventariseren de mogelijkheden voor invoering van toeristenbelasting en de impact hiervan voor de branche. Bij invoering zetten we de opbrengsten in ter ondersteuning van de branche.	
	We blijven Nieuwkoop Marketing (financieel) ondersteunen.	
	Vanuit de Nota Recreatie en Toerisme actualiseren we de uitvoeringsagenda om recreatie en toerisme te stimuleren en ondersteunen.	*1
	Samen met andere plassengemeenten en de provincie Zuid-Holland investeren we in water - recreatie en verbeteren van toegankelijkheid van onze plassen. Aanvullend inventariseren we hoe we, naast sloepvaren, ook andere vormen van watersport kunnen faciliteren.	
	Uitbreiden wandel- en fietsroutes.	

*1 Deze actualisatie start eerste kwartaal 2025.

DUURZAAMHEID EN ENERGIETRANSITIE

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We sluiten aan op het Rijksbeleid met betrekking tot nieuwe activiteiten. Kleine experimenten blijven mogelijk en geven we ruimte.	
	We voeren de warmtevisie uit.	
	We onderzoeken of het project Teylerspark II kan worden aangesloten op het warmtenet van Schoterhoek II.	
	We volgen actief de technische en innovatieve ontwikkelingen in het kader van de energietransitie en springen in waar dit kan en/of waar dit een kostenverlagend effect heeft voor inwoners.	
	We brengen het daadwerkelijke effect in kaart van de gemeentelijke (verduurzaming) investeringen op CO2-reductie.	
	We werken de RES 1.0 door naar de RES 2.0. Acties vanuit de eerdere besluitvorming over de RES 1.0 voeren we uit.	*1
	We stellen een afwegingskader voor (grotere) zonnevelden op.	
	We zetten maximaal in op isoleren van woningen en bedrijven en maken hier ook afspraken over met corporaties en ondernemers.	
	We staan, op aanvraag en op basis van maatwerk, kleine windmolens voor (agrarische) bedrijven en ondernemers toe.	

	We onderzoeken mogelijkheden voor het inrichten van een Energieloket met een platform ter ondersteuning en verbinding van ondernemers en inwoners.	
	We onderzoeken de mogelijkheden het duurzaam bouwloket door te ontwikkelen.	
	We zetten duurzaamheidsinvesteringen in ter ondersteuning van de samenleving. Dit betekent dat we stapsgewijs ons eigen vastgoed verduurzamen in combinatie met andere investeringen.	
	We evalueren de voortgang van het duurzaamheidsprogramma 2021-2024.	

*1 Regionaal is besloten om vooralsnog geen RES 2.0 op te stellen, maar in plaats hiervan een voortgangsrapportage op te stellen. Deze is afgerond.

PROGRAMMA 2: RUIMTELIJK BEHEER

AFVALINZAMELING

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Ontwerpen van openbare ruimte toetsen we aan de uitgangspunten van het handboek inrichting openbare ruimte 2022.	
	We monitoren en evalueren het Diftarsysteem.	
	We inventariseren mogelijkheden om extra papiercontainers op centrale plaatsen toe te voegen.	

KLIMAATADAPTATIE

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We zorgen voor aantrekkelijke, groene, slim ingerichte openbare ruimten in en rond de dorpscentra.	
	We plaatsen extra bomen en planten in (nieuwe) wijken en openbare ruimten om hittestress te verlagen.	
	We leggen Tiny Forests aan.	
	We continueren de inzet van operatie steenbreek voor particuliere tuinen en verbinden dit waar mogelijk aan het grootonderhoud van openbare ruimte en nieuwbouwwontwikkelingen.	

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We zorgen voor een inclusieve openbare ruimte.	
	We koppelen beheerplannen aan de P&C cyclus.	*1
	Natuurlijke inpassing van woonwijken vormt een onderdeel in het stedenbouwkundig plan.	
	We monitoren de kosten en baten van biodivers maaibeleid.	
	We voeren flora- en fauna onderzoek uit.	
	We gaan door met 'maai mei niet'.	

*1 Deze optie is onderzocht, de beheerplannen bevatten onder andere ook beleidsontwikkelingen en raadskeuzes, deze wijzigingen passen niet in het proces van de P&C cyclus. Vierjaarlijks zullen de beheerplannen worden aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

Wethouder Antoinette Ingwersen

o.a. openbare buitenruimte, economie, financiën, warmte

In de afgelopen periode is hard gewerkt aan het project *Nieuwkoop blijvend in evenwicht*. Hiervoor hebben we een proces ontwikkeld, met bijbehorend 'gereedschap', dat het college in staat stelt gerichte voorstellen voor bezuinigingen te doen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad stellen we hiermee in staat hierover een integrale afweging te maken. Dit hele proces is (mede) mogelijk gemaakt doordat we de afgelopen twee jaar onze P&C-cyclus anders hebben ingericht. Al met al was dit een serieuze inspanning, maar ik ben blij dat onze gemeente nu is voorbereid op de ophanden zijnde bezuinigingen vanuit het Rijk. Vanuit verschillende andere gemeenten is interesse getoond voor de manier waarop wij dit hebben aangepakt.

Een ander onderwerp vanuit mijn portefeuilles betreft het dorpscentrum Ter Aar. Niet alleen is er, aan de hand van een zorgvuldig communicatie- en participatieplan, een mooi 'ontwerp' tot stand gekomen. Inmiddels hebben we voor het vervolg al een uitgebreide subsidieaanvraag gedaan. Dit is een mooi voorbeeld van ons commitment aan 'vitale kernen'.

Een ander mooi voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een warmtenet in Langeraar. Een complex project, maar stap voor stap komen we verder. Hiermee realiseren we niet alleen één van de oplossingen voor de energietransitie in Langeraar, maar doen we ook kennis en ervaring op waarmee we de andere kernen in onze gemeente verder kunnen brengen.

VERKEER EN MOBILITEIT

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Bij nieuwe woonwijken meten we het effect van de te verwachte mobiliteitsvraag. Het uitgangspunt hierbij is behoud van de verkeersveiligheid van bestaande wijken.	
	We zetten in op de opwaardering van de N231 tot hoofdas voor alle vormen van vervoer.	
	We nemen maatregelen voor bestaande verkeersknelpunten vanuit het GVVP (zebrapaden verlichten, oversteekplaatsen accentueren).	
	Opties in kaart brengen om de verkeersveiligheid te verbeteren bij de oversteek over de N231 richting de scholen in Nieuwkoop.	
	Opties in kaart brengen om de verkeersveiligheid van de Kerkweg in Ter Aar te verbeteren.	
	We monitoren (doorgaand) vrachtverkeer in Ter Aar en specifiek over de kanaalwegen. Indien nodig treffen we maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen.	
	Proactief beleid voor toevoegen van laadinfrastructuur, ook op openbare plekken.	

VOORZIENINGEN (NAUTISCHE) RECREATIE VOOR INWONERS EN TOERISTEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Actief maaibeleid om vaarwegen doorlopend open en bereikbaar te houden.	
	We knappen de recreatie-eilanden in de Nieuwkoopse Plassen op.	
	We zetten in op duurzame waterrecreatie, onder andere door laadpalen voor e-sloepen te plaatsen.	
	We brengen mogelijke openbare zwemlocatie(s) in Noorden in kaart in afstemming met de provincie.	
	We benutten kansen om extra vaarverbindingen te creëren, zowel lokaal als regionaal.	
	We breiden het wandelnetwerk uit. We gaan in gesprek met landeigenaren over mogelijk gebruik van gronden.	
	We leggen beweegplekken en beweegroutes aan.	
	In overleg met Oasen willen we meer watertappunten laten plaatsen (langs wandelroutes).	

PROGRAMMA 3: SOCIAAL DOMEIN

OPSTELLEN LOKALE PREVENTIE AGENDA

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Verzamelen en analyseren van kengetallen van onze gemeente.	
	We stellen cultuurbeleid op als onderdeel van de lokale preventieagenda.	
	Opstellen integrale lokale preventieagenda.	
	Het verder uitvoeren van de speerpunten uit de gezondheidsnota/sportnota.	
	We ontwikkelen nieuw subsidiebeleid/verordening in lijn met de lokale preventieve agenda.	
	In de lokale preventie agenda nemen we het thema sport en cultuur op.	
	We stimuleren de bibliotheek zich door te ontwikkelen tot een digitaal informatiepunt.	
	We kijken naar mogelijkheden om de functies jongerenwerk en sportcoaches uit te breiden met cultuur.	

JEUGDHULP

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Het thema preventieve voorzieningen jeugd voegen we toe in de lokale preventie agenda.	
	Tot 2024 werken we samen in Holland Rijnland verband voor de brede jeugdhulp.	
	We bereiden (met partners) de inkoop voor van jeugdhulp Rijnstreek.	*1
	Inkoop- en implementatietraject jeugdhulp Rijnstreek.	*1
	Start jeugdhulp Rijnstreek.	*1
	Door actieve inzet op vroeg signalering en preventie de instroom in jeugdzorg verlagen in samenwerking met maatschappelijk partners en eerstelijnszorg.	
	Binnen de jeugdzorg de kosten beheersen door kostenbewust te gaan werken. Hierbij is het uitgangspunt dat elk kind de zorg krijgt die nodig is.	
	Via regionale monitoring, dataverzameling en het gesprek met professionals beter inzicht krijgen in complexe casuïstiek voor betere sturing.	
	In geval van dreigende overschrijding van het budget maken we met de gemeenteraad keuzes in het beleid op basis van een dilemma nota.	

*1 De samenwerking op het gebied van jeugdhulp in de Rijnstreek is na diverse pogingen gestaakt door verschil van inzicht. Nieuwkoop werkt samen met Kaag en Braassem verder aan doorontwikkeling van de lokale teams en blijft de specialistische jeugdhulp inkopen via de SOZ (Service Organisatie Zorg) in Holland Rijnland.

Wethouder Tom de Kleer

o.a. sociaal domein, jeugdzorg, onderwijs, sport, kunst en cultuur, verkeer

Onze dorpen zijn sterk en we doen er alles aan om dat zo te houden. Ik ben trots op de inspanningen die we hebben verricht om de gemeentelijke uitvoering te versterken vanuit ons ervaren JGT, ons WMO-team, Team De Verbinding en de goede samenwerking met het serviceplein. We worden er steeds beter in om inwoners, door een goede samenwerking tussen de belangrijke zorgpartners, snel de juiste hulp te bieden door samenwerkingen te zoeken met bijvoorbeeld verenigingen, scholen en opvang. Met de preventieagenda, het meest concrete en overkoepelende stuk op het gehele sociale welzijnsdomein toppen we dat alles mooi af, op weg naar de beste hulp; laagdrempelig, dichtbij en op maat.

We bouwen daarnaast ook flink door. Want naast de versterking van de samenwerking tussen kindpartners in onze huidige scholen, zetten we mooie stappen op weg naar nieuwe IKC's in Nieuwveen, Woerdense Verlaat en Langeraar. Vergeet bovendien de voorbereidingen voor ons nieuwe zwembad niet. Over een paar jaar staat er een gloednieuw zwembad op sportpark De Dulen, voor jong en oud.

Bestaande verkeersknelpunten in onze dorpen pakken we stapsgewijs aan. Het plan om de Kerkweg in Ter Aar structureel te ontlasten krijgt steeds meer vorm. Door - vanaf volgend jaar - een deel van de Kanaalwegen van de provincie over te nemen, kunnen we ook daar passende maatregelen nemen. Het openbaar vervoer gaat er in de komende jaren op vooruit. De frequentie van buslijnen neemt toe. Na jaren van flink druk zetten, plukken we nu de vruchten.

Naast deze mooie resultaten is er nog kneiterveel te doen. Aan de slag!

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
∞	Welzijnsbezoeken doorzetten en mogelijkheden inventariseren voor een welzijnsbezoek op maat voor iedereen die hier behoefte aan heeft.	
∞	Effect meten welzijnshuisbezoeken.	
∞	Inkomensafhankelijke verstrekkingen, indien rechtmatig.	
∞	Contractmanagement TOM in de Buurt.	
✓	Doordecentralisatie Maatschappelijke zorg en Beschermd Wonen.	
∞	Actief aandacht voor welzijn en taken van de mantelzorger.	
✓	Introductie 'Welzijn op Recept'.	
✓	Nieuw klanttevredenheidsonderzoek Wmo.	
∞	Investeren in de ondersteuning van vrijwilligerswerk in de gemeente door de inzet van een sociaal makelaar.	

ARBEIDSMARKT/ INKOMEN/ PARTICIPATIEWET

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We ontwikkelen Nieuwkoop Werkt door naar een actieagenda.	*1
	We investeren in de samenwerking Rijnvicus en Serviceplein.	
	We verbeteren de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.	
	Samen met ondernemers en Rijnvicus onderzoeken we hoe we kunnen bijdragen aan het verminderen van personeelstekort door de inzet van Nieuwkoopse werkzoekenden.	
	We versterken de aanpak 'misbruik sociale voorzieningen'.	*2
	We actualiseren Social Return.	
	Het thema armoede voegen we toe aan de lokale preventie agenda.	
	We brengen armoederegelingen actief onder de aandacht.	
	We maken een koppeling tussen energiearmoede/duurzaamheid.	
	We koppelen verschillende armoederegelingen en gaan meer samenwerken met fondsen.	
	We breiden de financiële regelingen kind en gezin uit.	*3

- *1 Nieuwkoop Werkt is inmiddels gestaakt, omdat tijdens en na Corona de arbeidsmarkt veranderde. De taken die eerst waren ondergebracht bij Nieuwkoop Werkt zijn nu belegd bij Rijnvicus. We hebben daar als gemeente een eigen accountmanager.
- *2 Landelijk wordt er, onder andere door de toeslagenaffaire, anders gekeken naar handhaving. Met meer aandacht voor de menselijke maat. De P-wet wordt daarop aangepast. Deze werkwijze wordt gehanteerd door Alphen aan den Rijn die voor Nieuwkoop de hele uitvoering van de P-wet regelt, dus ook de handhaving. Tijdens intake en tussentijdse gesprekken zijn consulenten overigens altijd alert op mogelijke fraude. Daarnaast vindt er jaarlijks een thema controle plaats. De afgelopen jaren was er geen aanleiding om naast de reguliere inzet en de thema controles in te zetten op extra handhaving.
- *3 De toeloop tot deze voorzieningen neemt toe, maar er is geen extra budget. Tegelijkertijd hebben we er wel voor gekozen om bijvoorbeeld de collectieve zorgverzekering te verhogen.

VERSTERKEN SOCIALE SAMENHANG VIA INTEGRALE KINDCENTRA

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Behouden en versterken onderwijsaanbod.	
	Doorontwikkelen voorschoolse educatie.	

	Doorontwikkelen samenwerking onderwijs met passend onderwijs, sport en cultuur.	
	Ontwikkelen IKC's.	
	Benutten gedeelde investeringen in duurzaamheid IKC's.	*1
	Onderzoeken financiële arrangementen IKC's.	

*1 Deze optie is onderzocht en vervolgens besproken in de stuurgroep, maar is niet uitgevoerd omdat de regelingen omtrent zonnepanelen inmiddels zijn gewijzigd en een investering niet aantrekkelijk is.

EEN ACTIEF EN VERBINDEND VERENIGINGSLEVEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Inzet op sterke verenigingen, onder ander door lastenverlichting voor besturen.	
	Thema vrijwilligers/verenigingen in lokale preventie agenda.	
	Samenwerking verenigingen stimuleren.	
	Beperken administratieve lasten subsidies/vergunningen verenigingen/evenementen.	
	Herijken rol/positionering buurtsportcoaches.	
	Initiatieven bundelen op het gebied van integratie en inclusie en het maken van een actieplan.	
	Het gesprek over integratie en inclusie aangaan met maatschappelijke partners en verenigingen.	

ZWEMBAD DE WEL

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Basis op orde en behoud keurmerken Zwembad de Wel.	
	Wachtljst zwemles terugdringen.	
	Consequenties in kaart brengen voor nieuwbouw of renovatie van De Wel met een realistische planning	
	We onderzoeken verschillende exploitatievormen en de organisatorische inbedding van De Wel.	

PROGRAMMA 4: BESTUUR EN DIENSTVERLENING

DIENSTVERLENING EN LOKETTEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We brengen in beeld hoe de organisatie meer uitvoerend, verbindend en dienstgericht kan worden.	
	We ontwikkelen de loketten zodat we nog meer dienstgericht kunnen werken en dicht bij de samenleving staan	
	We versimpelen waar mogelijk (digitale)processen met behulp van klantreizen.	
	We implementeren het platform evenementvergunning.	
	Aan de hand van geleerde lessen, praktijkvoorbeelden helpen en begeleiden wij ondernemers/verenigingen in het (vergunningen) proces, maar ook de complexe regel- en wetgeving. We stellen daar waar mogelijk basismateriaal beschikbaar.	
	Onderzoek naar een bouw- en energieloket, dit al dan niet in combinatie met het bestaande omgevingsloket.	

DORPSRADEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Uitwerken gesprekken rol en positie dorpsraden en de evaluatie aanbieden aan de gemeenteraad.	
	Bespreken ondersteuning dorpsraden, waarbij we stimuleren dat dorpsraden van elkaar leren.	

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Team handhavers versterken, waarbij we de mogelijkheid onderzoeken naar een vorm van regionale inzet. De financiële impact die versterking met zich meebrengt, brengen we in kaart.	
	We versterken de aanpak ondermijning en brengen (financiële) consequenties in kaart voor het aantrekken van een bestuursadviseur ondermijning.	*1

- *1 Er is weliswaar geen bestuursadviseur specifiek voor ondermijning aangetrokken, maar de capaciteit voor bestuursadviezen is uitgebreid, waarbij ondermijning altijd een punt van aandacht is. Daarnaast zijn in het werkplan OOV en Handhaving doelen en mensen benoemd ten aanzien van ondermijning.

Burgemeester Robbert-Jan van Duijn

Als voorzitter van het college en als voorzitter van de gemeenteraad ben ik blij met de manier waarop deze 'organen' met elkaar samenwerken. En wanneer ik zo door deze tussentijdse evaluatie blader en zie wat uit het collegeprogramma voortvarend is opgepakt, of zelfs afgrond, ben ik zelfs een beetje trots.

Vanuit mijn 'eigen portefeuille' zijn er twee zaken die ik graag extra wil belichten. Ten eerste is daar de uitbreiding van de handhavingscapaciteit. Natuurlijk is het jammer dat het nodig is, maar op basis van een sterke analyse en een goed rapport stemde de gemeenteraad in met het voorstel om de handhavings-formatie te versterken.

Daarnaast ben ik erg blij met de inzet van gemeente Nieuwkoop in het Schiphol-dossier. Als vertegenwoordiger van de gemeente zit ik in verschillende overlegstructuren waarin we keer op keer in staat zijn ook de negatieve gevolgen van zo'n groot internationaal vliegveld in de regio te agenderen. Langzamerhand zie ik een kentering ontstaan. We zijn van discussies rond de snelheid waarmee onze nationale luchthaven kan groeien naar scenario's gegaan waarin geen sprake meer is van groei. En inmiddels hebben we een breed maatschappelijk debat over de snelheid waarmee Schiphol kan krimpen.

Verder vind ik het mooi om te zien dat we bij de ontwikkeling van een nieuw evenementenbeleid, dat tot stand is gekomen met verschillende stakeholders, ruimte verwachten om de mogelijkheden voor evenementen te verruimen.

We zijn halverwege de zittingsperiode van deze gemeenteraad, maar wanneer ik zie hoe voortvarend de zaken, gepland én ongepland, ter hand zijn genomen en met welke inzet en doortastendheid problemen worden aangepakt én opgelost, kijk ik vol vertrouwen uit naar 'de tweede helft'.

PROGRAMMA 5: BEDRIJFSVOERING

BEDRIJFSONDERSTEUNING

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	We stellen een nieuwe financiële verordening op.	
	We vereenvoudigen de P&C-cyclus.	
	We koppelen beheerplannen organisatiebreed aan de P&C cyclus.	*1
	Processen automatiseren we verder via het jaarlijkse ICT-beheerplan.	
	We blijven veilig digitaal werken en versterken dit met behulp van gerichte trainingen.	
	We ontwikkelen het zaakgericht werken door.	
	We richten datagedreven werken in om beleidskeuzes te onderbouwen.	

*1 Deze optie is onderzocht, de beheerplannen bevatten onder andere ook beleidsontwikkelingen en raadskeuzes, deze wijzigingen passen niet in het proces van de P&C cyclus. Vierjaarlijks zullen de beheerplannen worden aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

PROGRAMMA 6: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Status	Wat gingen we doen? - actiepunten uit het collegeprogramma	*
	Bij dreigende structurele budgetoverschrijdingen stellen wij een dilemmanota op voor de raad zodat de raad keuzes kan maken en prioriteiten kan stellen.	
	Wij onderzoeken de mogelijkheden voor de invoering van toeristen- en verblijfsbelasting.	

EXTRA UITGEVOERD

Een tussentijdse evaluatie kan niet alleen bestaan uit een ‘verantwoording’ over wat gepland was. Onze omgeving is dynamisch, zowel binnen als buiten de organisatie. Dit betekent dat er constant nieuwe ontwikkelingen zijn waar het college op wil, of zelfs moet, reageren. Dat kunnen bedreigingen zijn, maar ook kansen. In de afgelopen twee jaar zijn dat er tientallen geweest.

Met ‘extra’ bedoelen we hier de zaken die niet in het oorspronkelijke collegeprogramma stonden, maar waar het college toch mee te maken kreeg.

Dit hoofdstuk geeft een opsomming van een aantal van deze acties, projecten of inspanningen. Deze opsomming is niet volledig maar geeft een overzicht van ‘ongeplande’ zaken die een ‘grotere impact’ hadden op de bestuurlijke aandacht, de ambtelijke capaciteit en/of de beschikbare middelen. De onderwerpen staan in een willekeurige volgorde.

Extra verkiezingen

In november 2023 vonden extra verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats door het vallen van het kabinet. Hoewel verkiezingen organiseren meestal weinig bestuurlijke aandacht vraagt, vereist het wel veel ambtelijke capaciteit en financiële middelen.

Nieuwkoop blijvend in Evenwicht

Het Rijk heeft aanzienlijke bezuinigingen aangekondigd voor het Gemeentefonds. Dit betekent dat de gemeente Nieuwkoop in de toekomst minder geld zal ontvangen vanuit dit fonds. Deze bezuinigingen zijn zo groot dat 2026 in de gemeentelijke wereld bekend staat als het ‘ravijnjaar’.

Om hierop voorbereid te zijn, is het project Nieuwkoop blijvend in Evenwicht gestart. Hierbij is zorgvuldig gekeken welke structurele uitgaven niet strikt noodzakelijk zijn. De bezuinigingen zijn ingedeeld in laag-hangend-fruit (makkelijk door te voeren), lage-impact (relatief minder maatschappelijke consequenties) en hoge-impact (grote maatschappelijk impact).

Op basis van dit project heeft het college een aantal keuzes voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze mogelijke bezuinigingen zijn verwerkt in een model met fiches, zodat raadsleden zelf gemakkelijk de (financiële) impact van keuzes zien als zij andere bezuinigingen overwegen.

Brand in Ter Aar

In juni 2023 woedde een grote brand op het industrieterrein ‘Bovenland’ in Ter Aar. Een groot deel van dit terrein is hierdoor verwoest. De nazorg voor omwonenden en bedrijven heeft veel bestuurlijke aandacht en ambtelijke capaciteit gekost. Dit omvatte directe nazorg en ondersteuning van bedrijven bij het voortzetten van hun activiteiten en de herontwikkeling van het terrein.

Spreidingswet

Door de instroom van asielzoekers en de beperkte opvangcapaciteit in Nederland is er een grote behoefte aan extra kwalitatieve duurzame opvanglocaties. Om dit evenwichtig over het land te verdelen, is door de Staten-Generaal de Spreidingswet aangenomen.

Deze wet stelt de regering in staat om gemeenten te verplichten opvangmogelijkheid te realiseren. Nieuwkoop heeft in de regio Holland Rijnland vooruitlopend op deze wet al een bestuurlijk ‘solidariteitspact’ gesloten. Dit heeft veel bestuurlijke aandacht en ambtelijke capaciteit gekost. Na het ingaan van de Spreidingswet bleken de afgesproken aantallen echter te laag. Wij werken nu samen met buurgemeenten hard om aan de hogere aantallen te voldoen.

Implementatie wet- en regelgeving

In de afgelopen twee jaar is veel tijd gestoken in de implementatie van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving. Veel van deze wijzigingen waren al gepland en kwamen dus niet als een verrassing. Wel was het tijdstip van invoering vaak nog onbekend bij het schrijven van het collegeprogramma. Omdat het vooral gaat om uitvoering, is voor deze implementatie meestal weinig bestuurlijke aandacht nodig. Wel kan de druk op de ambtelijke capaciteit hierdoor soms enorm zijn. Dit is lastig te plannen aan het begin van een raadsperiode.

Een goed voorbeeld hiervan is de invoering van de nieuwe Omgevingswet. De invoering hiervan is meerdere keren uitgesteld en bij het schrijven van het collegeprogramma was nog er geen zicht op een invoeringsdatum. Uiteindelijk is deze wet op 1 januari 2024 van kracht gegaan. Hierdoor kwamen in de laatste twee weken van 2023 nog 65 aanvragen voor een omgevingsvergunning binnen (normaal zijn dit er per jaar tussen de 400 en 450 dus gemiddeld 35 per maand). Verder is in de afgelopen twee jaar onder andere de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) vervangen door de Wet Open Overheid (Woo) en gaat de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV) per 1 januari 2025 van kracht.

Dagmarkt Zevenhoven

In 2023 dreigde in de kern Zevenhoven de dagmarkt haar deuren definitief te sluiten. Gelukkig heeft de dorpsraad van Zevenhoven de uitdaging om een winkel in haar kern te behouden opgepakt. Vanuit de gemeente is zowel de oprichting van een coöperatie voor het doorstarten van deze winkel ondersteund, en op advies van het college heeft de gemeenteraad ook een financiële bijdrage gedaan in de benodigde verbouwing van de winkel. De inspanningen voor het succesvol behouden van een winkelfunctie in deze kern waren van de kant van de gemeente beperkt, maar door de samenwerking van de gemeente met de dorpsraad is dit een prachtig voorbeeld van een project met een hoge maatschappelijke impact. Dit alles in het kader van 'vitale kernen'.

Crisis noodopvang

Aan het begin van deze raadstermijn werd Nederland geconfronteerd met een enorme behoefte aan plaatsen voor crisis noodopvang. De gemeente Nieuwkoop heeft hier haar verantwoordelijkheid in genomen en heeft een crisis noodopvang gerealiseerd. Zowel het mogelijk maken van deze opvang, als het gebruiken van én de 'nazorg' heeft een stevige wissel getrokken op onze samenleving én ons ambtelijk apparaat.

Bomenbeleid

Als onderdeel van onze totale benadering van groenvoorziening en onderhoud buitenruimte, maar ook klimaatadaptatie, heeft de gemeenteraad van de gemeente Nieuwkoop inmiddels een 'bomenbeleid' vastgesteld. Hiermee zijn een aantal goede uitgangspunten voor onze 'groene toekomst' vastgelegd waarop we de komende jaren kunnen 'doorborduren'.

Centrumontwikkeling Langeraar in combinatie met verenigingsvraagstuk

Eind 2023 heeft een ondernemer het initiatief genomen om een nieuwe volwaardige supermarkt in Langeraar te realiseren, gecombineerd met een horecapunt en appartementen in het centrum. Samen met de initiatiefnemer heeft de gemeente gekeken naar de mogelijkheden voor deze ontwikkeling, in combinatie met het verenigingsvraagstuk. Hiertoe is onder andere een verkeer- en parkeeronderzoek uitgevoerd. Er lopen verschillende afspraken en onderzoekscenario's over mogelijke ontwikkelrichtingen.

Agrarisch Perspectief Nieuwkoop

Met een kerngroep van agrariërs is in het voorjaar van 2023 het "Agrarisch Perspectief Nieuwkoop" opgesteld. Geen beslisdocument of visiestuk, maar de opbrengst van een waardevol participatietraject. Dit heeft direct als input gediend voor onze reactie op het toetsbare voorontwerp van het ZH-PLG dat uiterlijk 1 juli 2023 aan het Rijk moest worden aangeboden. Ook is het meegestuurd bij de reflectie op het concept Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Groene Hart. Het "Agrarisch Perspectief Nieuwkoop" is een bouwsteen voor verdere visievorming. Met dit "Agrarisch Perspectief Nieuwkoop" hebben wij een waardevolle (participatie)stap gezet richting een integrale visie op de Nieuwkoopse landbouw en agrarische gebieden. Door de val van het kabinet is van een landbouwakkoord, concrete doelstellingen en een financieel kader vooralsnog geen sprake. Hierdoor is tot nu toe onvoldoende basis voor een vervolgstap op lokaal niveau.

Ontwikkelperspectief Novex-gebieden en Ruimtelijk Voorstel provincie

In opdracht van de minister van Binnenlandse zaken werken Novex-gebieden en provincies in 2023 aan een ontwikkelperspectief. Dit perspectief toont aan hoe en waar de gebieden/ provincies ruimte willen geven aan de maatschappelijke opgaven en transitie richting 2050. Naast een zogenaamd startpakket met alle opgaven heeft het Rijk ook een aantal structurerende keuzes meegegeven. Een belangrijke onderlegger betreft 'water en bodem sturend'. De processen zijn tijdrovend en vragen veel capaciteit in een strak tijdspad, ook bij alle betrokken partneroverheden zoals gemeenten en waterschappen. Zeker omdat parallel aan het ontwikkelperspectief van de provincies ook het proces voor het provinciaal programma landelijk gebied werd gestart (voor Zuid-Holland het ZH-PLG). De grote overeenkomst aan thema's, opgaven en mogelijke maatregelen betekent dat de GGA Nieuwkoop nu primair in de context van het NPLG/ZH-PLG wordt ontwikkeld. Belangrijke aandachtspunten zijn de vertaling van landelijke doelstellingen naar (deel)gebiedsniveau, maar ook de verhouding en afstemming tussen ZH-PLG en NOVEX Groene Hart, die voor Nieuwkoop een aanzienlijke overlap kennen.

Recreatieparken Zevenhoven

Zowel de gemeente Nieuwkoop (ambtelijk, bestuurlijk, gemeenteraad) als de VVE's van de recreatieparken houden het onderwerp 'permanente bewoning op de parken' al jaren op de lobbyagenda. Met succes: In oktober 2023 is door Provinciale Staten een nieuwe motie 1270 aangenomen. Voor de gemeente en de inwoners van deze parken betekent dit dat nu het provinciaal afwegingskader doorlopen kan worden. Bij succesvolle afhandeling van deze provinciale kaders wordt de status van de parken in wonen aangepast bij de eerstvolgende herziening van het provinciale beleid, we streven hierbij naar de herziening van 2025.

Energiefonds

Het duurzaamheidsprogramma werd twee jaar geleden vastgesteld. Na de vaststelling hebben er omvangrijke veranderingen plaatsgevonden in zowel maatschappelijke ontwikkelingen als klimaat- en energiebeleid. Naast de energiecrisis en het uit gratie vallen van Russisch gas, heeft de regering sinds het coalitieakkoord een veelvoud van ambitieuze duurzaamheidsmaatregelen vastgesteld. Duurzaamheid is een grote rol gaan spelen in andere domeinen. Enkele voorbeelden zijn: verduurzaming van bedrijventerreinen, energiearmoede, (nieuw)bouwprojecten en de algemene maatschappelijke betrokkenheid (participatie, communicatie, inwoner-initiatieven). Ook in de gemeenteraad is er veel aandacht voor duurzaamheid en energie. Dit uitte zich in verschillende moties en uitgesproken ambities. Een recent voorbeeld is de motie van het energiefonds dat is ingericht. De nieuwe taken zorgden ervoor dat sommige andere taken vanuit het duurzaamheidsprogramma vertraging opliepen.

Verplaatsing volkstuincomplex Ter Aar

We hebben de motie 'biedt volkstuinenvereniging de Geschikte Peer de helpende hand' uitgewerkt. De raad is voorgesteld een locatie aan de Veldweg in Ter Aar aan te kopen. Deze koop is in 2023 geëffectueerd. In 2024 zullen we een vergunningsprocedure doorlopen, wordt de nieuwe locatie ingericht en de oude locatie opgeruimd en bouwrijp gemaakt.

Afwegingskader ruimtelijke kwaliteitsverbetering

Op nadrukkelijk verzoek van de gemeenteraad (motie) wordt momenteel hard gewerkt aan een afwegingskader ruimtelijke kwaliteit. Met dit nieuwe beleid wordt getracht het begrip ruimtelijke kwaliteit zo veel mogelijk te objectiveren en de verschillende factoren zoveel mogelijk te prioriteren. Naar verwachting zal deze beleidsnota nog dit jaar in het college kunnen worden gebracht.

ACTUELE ONTWIKKELINGEN

Naast een terugblik op de afgelopen twee jaar willen wij een aantal actuele ontwikkelingen voor u schetsen. Dit kunnen kleine of grote ontwikkelingen zijn. Soms zijn het zaken waar de gemeente nu al mee te maken heeft. Soms zijn het verwachte ontwikkelingen die nu nog geen gevolgen hebben voor de gemeente. In alle gevallen zijn het ontwikkelingen waarvan het college verwacht dat de gemeente wordt geconfronteerd met consequenties waarop wij moeten acteren.

Onzekerheid toekomstig rijksbeleid

In november 2023 vonden extra Tweede Kamerverkiezingen plaats door het vallen van de toenmalige regering. Na deze verkiezingen volgde een lange formatieperiode die net voor het opmaken van deze tussentijdse evaluatie leidde tot een nieuwe coalitie en een nieuwe regering. Deze coalitie is gebaseerd op een zogenoemd 'hoofdlijnenakkoord'. Van een aantal van de uitgangspunten en afspraken in dit akkoord moet de haalbaarheid nog blijken. Verder zijn een aantal fondsen die eerder door het Rijk waren toegezegd, in het akkoord 'herbestemd' en zijn er voorstellen tot het terugdraaien van recente wetgeving. Dit zorgt op dit moment voor enige onzekerheid over het toekomstige rijksbeleid.

Onzekerheid provinciebeleid

Sinds het opstellen van het collegeprogramma zijn onder andere verkiezingen voor Provinciale Staten gehouden. Het hierdoor ontstane nieuwe college van Gedeputeerde Staten heeft op een aantal gebiedsterreinen een koers ingezet die sterk afwijkt van de koers die de provincie voor die tijd had. Een voorbeeld is de houding van de provincie ten aanzien van het toepassen van grote windturbines voor het realiseren van de doelstellingen van de Regionale Energiestrategie (RES). Bij de eerste versie van deze RES (RES 1.0) was het de provincie Zuid-Holland die éézijdig alle zoeklocaties voor windturbines in het Groene Hart van de kaart heeft gehaald. Recentelijk ontvangen gemeenten brieven van de provincie waarin zij worden aangespoord op zoek te gaan naar potentiële locaties voor het plaatsen van grote windturbines. Ook in het Groene-Hart.

Zo bestaat op dit moment onder andere ook onzekerheid over de eerder opgestart trajecten voor gebiedspecifiek ontwikkelperspectief voor het landelijk gebied.

Netcongestie

Netcongestie is een relatief nieuw probleem. Door het toenemende elektriciteitsgebruik, zowel door autonome groei als door overgang naar een gasloze samenleving, raakt het netwerk overbelast. Daarnaast zorgt de groeiende opwek van hernieuwbare elektriciteit (zon en wind) ervoor dat er op verschillende plekken in het netwerk meer elektriciteit wordt opgewekt dan het netwerk aankan. Het netwerk is hierop niet ontworpen. Het komt nu al een paar keer per jaar voor dat de totale opwekking van zonne-energie in Nederland groter is dan het totale gebruik op dat moment. Totdat het netwerk voldoende is aangepast en uitgebreid, kunnen bedrijven niet altijd nieuwe aansluitingen krijgen en kunnen grotere bouwprojecten hierdoor aanzienlijke vertraging oplopen. Verder blijkt dat de beschikbare capaciteit bij de netwerbeheerder ons hindert bij ontwikkelingen.

Toenemende taakstelling huisvesting statushouders

Het aantal statushouders (inclusief nareizigers) is de afgelopen jaren fors toegenomen. Omdat het aantal woningmutaties afneemt, wordt het steeds lastiger om tijdig te voldoen aan de door ons opgedragen taak tot huisvesting. Ook nemen de taken rondom het begeleiden en inburgeren van deze doelgroep, wat wij als Nieuwkoop in eigen beheer organiseren, door deze hogere taakstelling toe.

Verdere individualisering samenleving

Individualisering is een vraagstuk dat de gemoederen in de samenleving bezighoudt. Enerzijds is er een toename van persoonlijke keuzevrijheid terwijl het anderzijds vaak ten koste gaat van sociale cohesie. Feit is dat de individualisering nog steeds verder toeneemt.

Hierdoor ontstaat een samenleving waarin mensen steeds meer geneigd zijn om eerst, of zelfs uitsluitend, naar hun eigen belang te kijken. In de praktijk spreekt men vaak steun uit voor maatschappelijke ontwikkelingen, maar deze steun verdwijnt wanneer deze ontwikkelingen impact lijken te hebben op de directe leefomgeving van mensen. Het 'niet in mijn achtertuin' is inmiddels een bekend fenomeen.

Door deze trend wordt het realiseren van ontwikkelingen of het uitvoeren van (noodzakelijk) beleid steeds complexer. Participatietrajecten duren langer en steeds vaker dreigt de gemeente, als dienaar van het algemeen belang, tegenover de individuele belangen van haar inwoners komen te staan. Dit soort situaties leiden vaak tot frustraties aan beide zijden en kosten sowieso veel tijd en energie.

Beperkte financiële mogelijkheden

Op dit moment is bekend dat de bijdrage van het Rijk aan de gemeentelijke financiën, via het gemeentefonds, in de komende jaren minder is. Ook leeft de verwachting dat gemeenten in de nabije toekomst mogelijk geconfronteerd worden met nog meer bezuinigingen of taken die het Rijk of de provincie overdragen aan gemeenten zonder adequate vergoeding hiervoor.

Daarnaast is Nederland de afgelopen tijd met een hoge inflatie geconfronteerd. Een inflatie die noch vanuit het Rijk noch door verhoging van gemeentelijke belastingen (volledig) gecompenseerd wordt. Dit betekent dat de gemeente zelfs bij gelijkblijvende inkomsten (en dat is niet de verwachting) steeds minder met eigen middelen kan financieren.

Arbeidsmarkt

Er heerst een tekort aan gekwalificeerd personeel op de huidige arbeidsmarkt. Gelukkig is het verloop bij gemeente Nieuwkoop beperkt, maar het vervullen van vacatures blijkt van tijd tot tijd een lastige opgave. Dit betekent niet alleen dat de inspanning om de vacature vervult te krijgen extra groot is, maar functies blijven soms langer dan wenselijk onvervuld.

Wanneer functies te lang onvervuld zijn, wordt de oplossing soms gezocht in tijdelijke inhuur. Helaas ligt ook het tijdelijk personeel niet voor het oprapen. Daarnaast zijn de kosten voor inhuur van externen doorgaans hoger dan de salariskosten van eigen medewerkers op die functie. Inhuur van externen kan een mooie methode zijn om tijdelijk kennis in huis te halen die onvoldoende binnen de gemeentelijke organisatie beschikbaar of nodig is. Omgekeerd is het nadeel daarbij dat in Nieuwkoop opgedane kennis en ervaring zo ook weer makkelijk 'verdwijnt'.

We helpen onze medewerkers zich op een innovatieve manier te ontwikkelen, zodat onze organisatie klaar is voor de toekomst. Dit past bij onze organisatievisie. Medewerkers blijven zo hun vaardigheden verbeteren en kunnen (mogelijk) doorgroeien naar moeilijk vervulbare functies. Door medewerkers via interne mobiliteit in te kunnen zetten hopen we minder vaak extern personeel te hoeven inhuren.

Wijzigende wet- en regelgeving

Ook voor de komende periode staan veel wijzigingen van wet- en regelgeving op de agenda. In totaal spreken we over dertien wetten die we voor 2027 moeten implementeren en waarvan de impact en de benodigde inspanning moeilijk in te schatten is. Zelfs het inschatten van de benodigde inspanning is in veel gevallen lastig en zeer tijdrovend. Voor sommige van de implementaties weten we wel dat hiervoor meerdere jaren nodig zijn.

Soevereinen

In de huidige samenleving zijn steeds meer mensen die zich geheel of deels van de samenleving afwenden. De oorzaak is vaak lastig te achterhalen. Is het de veel besproken alsmar groter wordende afstand tussen 'politiek Den Haag' en de inwoners? Wordt het gevoed door de vergaande complottheorieën? Welke rol spelen sociale media hierbij?

Feit is dat deze groep in Nederland groeit. Dit uit zich onder andere door gewelddadig verzet bij verkeerscontroles, aanhoudingen, huisuitzettingen en toenemend (vuur)wapenbezit. De Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid acht het aannemelijk dat de dreiging die hiervan uitgaat in de toekomst toeneemt. Ook in onze gemeente moeten wij in toenemende mate, in met name uitvoering, rekening houden met dit fenomeen.

Stikstof en KRW

De problemen rondom stikstof (en met name de depositie van actieve stikstof op kwetsbare natuurgebieden) houdt Nederland al een aantal jaren in haar greep. Bouwprojecten gaan niet door, veehouderijen moeten extensiveren of misschien wel stoppen, et cetera. Duidelijk is dat er de komende tijd meerdere maatregelen genomen moeten worden die ook hun invloed hebben op gemeente Nieuwkoop, haar inwoners en haar ondernemers.

De Kader Richtlijn Water (KRW) is een set Europese afspraken over het behouden, of zelfs verbeteren, van de waterkwaliteit. Steeds meer blijkt dat de afspraken uit de huidige set afspraken (KRW II) in Nederland onvoldoende of niet gehaald gaan worden (per 2027). Omdat deze Europese afspraken bindend zijn, betekent dit waarschijnlijk dat alle overheden (Rijk, Waterschappen, Provincies, maar ook gemeenten) de inspanningen de komende jaren moeten verhogen.

Beide opgaven komen waarschijnlijk in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (of de provinciale versie hiervan: ZH-PLG) samen met andere opgaven. Gezien de onzekerheid rondom dit programma is het momenteel niet voorspelbaar wat dit voor de gemeente Nieuwkoop betekent.

PFAS

De afgelopen tijd is steeds duidelijker geworden dat de PFAS verontreiniging in Nederland ernstiger is dan in de afgelopen jaren werd aangenomen. Over de verspreiding van PFAS, de gevonden concentraties en de mogelijke gevolgen voor mens en milieu komen steeds meer berichten naar buiten die de ernst van de situatie aangeven. Toch is op al deze fronten nog (erg) veel onbekend. Verschillende instanties doen hiernaar momenteel onderzoek. Het is op dit moment nog niet in te schatten wat dit voor gemeente Nieuwkoop betekent.